

Punkt 4.

Godkendelse af proces for arbejdet med inklusion samt organiseringen af specialtilbudsviften på 0-6 års området

2018-092812

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen indstiller, at Familie- og Socialudvalget godkender

- at der tilrettelægges en proces, der med afsæt i nedenstående grundlag har til formål at udarbejde konkrete anbefalinger til fælles principper og retningslinjer for arbejdet med inklusion i alle Børne- og Familieafdelingens dagtilbud på 0-6 års området

- at anbefalingerne til fælles principper og retningslinjer skal danne grundlag for en fortsat proces med nytænkning og anbefalinger til en fremadrettet organisering af støttegrupper og specialtilbud på 0-6 års området

- at nærværende indstilling sendes til drøftelse i AMU-BFA forud for igangsætning af processen

- at endeligt forslag til fælles principper og fremadrettet organisering af støttegrupper og specialtilbud på 0-6 års området sendes til drøftelse i MED-systemet og til godkendelse i Familie- og Socialudvalget

Beslutning:

Godkendt.

Sagsbeskrivelse

Både på nationalt plan med ny dagtilbudslov og den styrkede pædagogiske læreplan samt på kommunalt plan i Børn- og ungepolitikken, Udviklingsstrategien for børn, unge og familier og Nye fælles veje i Aalborg Kommune understreges det, at der skal tages højde for børn i udsatte positioner/børn med særlige behov. Der er et øget fokus på, om børn med særlige behov gives mulighed for at være en del af et børnefællesskab/pædagogisk læringsmiljø, hvor der er plads til forskellighed. Samtidig understreges det, at børnene så vidt det overhovedet er muligt skal forblive i deres nærmiljø. Udover ovenstående strategier kan det i øvrigt nævnes, at Skoleforvaltningen aktuelt er i gang med formulere en ny vision 2025 på inklusionsområdet.

Inklusion var et af 4 spor i den pædagogiske udviklingsplan på 0-6 års området - *Dagtilbuds for fremtiden* - som er sat på standby efter ikrafttrædelsen af ny dagtilbudslov, da arbejdet med inklusion/børnefællesskaber adresseres i den styrkede pædagogiske læreplan. Der er aktuelt i Børne- og Familieafdelingen ikke nedskrevet fælles principper og retningslinjer, for det inkluderende pædagogiske (herunder specialpædagogiske) arbejde, som kan understøtte realiseringen af intentionerne med den nye dagtilbudslov og den styrkede pædagogiske læreplan. Samtidig kan det konstateres, at børn i støttegrupper og specialtilbud i relativt begrænset omfang har tilknytning til almenområdet – jf. vedlagte bilag 1 med oversigt over specialtilbud, støttegrupper og specialgrupper på 0-6 års området og deres tilknytning til almenområdet. Det drejer sig om følgende tilbudstyper:

- Basisdagplejen
- Dobbeltplads i dagplejen
- Støttegrupper i vuggestuer og børnehaver (dagtilbudslov § 4)
- Specialgrupper i børnehaver (SEL. § 32)
- Specialbørnehaver (dagtilbudslov § 4 og SEL. § 32)

På baggrund af ovenstående ses der et behov for udarbejdelse af fælles principper og retningslinjer for arbejdet med inklusion på 0-6 årsområdet. Ligesom der kan være behov for nytænkning af placeringen af børn med særlige behov i støttegrupper iht. dagtilbudslovens § 4 og i specialtilbud/-grupper iht. servicelovens § 32, idet børnene, der visiteres til støttegrupper og specialtilbud flyttes væk fra deres nærmiljø og ikke i alle tilfælde har mulighed for at være en del af et børnefællesskab/pædagogisk læringsmiljø med børn fra almenområdet.

Afsættet for fælles principper og retningslinjer skal tages i ovenfor nævnte ny lovgivning og de kommunale strategier på børneområdet og det specialiserede område. Ligesom der skal inddrages viden fra forskning om pædagogisk praksis, der fremmer læringspotentiale og udviklingsmuligheder hos børn med særlige behov. Det skal være forskning, der tager afsæt i sammen mindst som ny lovgivning og de allerede kendte strategier på området. Herunder falder også grundtankerne i ICDP, som særligt Dagplejen har arbejdet med. I bilag 2 findes en uddybning af aktuel viden og forskning sammen med en kort introduktion af ICDP ift. inklusionsindsatsen og i forlængelse heraf er der oplyst en række relevante nedslag i ny lovgivning og strategier på børneområdet og det specialiserede område. Ud over den omtalte forskning i bilag 2, kan der være øvrigt relevant forskning, der skal inddrages i udarbejdelsen af fælles principper og retningslinjer for arbejdet med inklusion på 0-6 års området.

Principper og retningslinjer for inklusion:

Med afsæt i viden og forskning samt lovgivning og strategier på området (jf. bilag 2) er der i nedenstående opstillet eksempler på inkluderende principper, som kan være gældende på 0 – 6 års området i Børne- og Familieafdelingen. Der skal tilrettelægges en inddragende proces, hvor nedenstående skal kvalificeres og hvor der kan komme yderligere konkrete anbefalinger til indhold, omfang, ordlyd m.v (jf. afsnit vedr. proces).

Mulighed for aktiv deltagelse i de almene fællesskaber.

- Vi udvikler læringsfællesskaber, så børn i udsatte positioner kan deltage i dagtilbud i eget nærmiljø
- Vi vil hellere flytte medarbejdere (kompetencer) ud i barnets nærmiljøer, end vi vil flytte barnet
- Alle børn skal føle sig velkomne, betydningsfulde, værdsatte og forpligtede i deres dagtilbud

Forskellighed opfattes som en ressource

- Fra individuelle beskrivelser til beskrivelse af, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer i dagtilbuddene kan understøtte, at alle børn i den aktuelle børnegruppe kan deltage.

Fra kompensation til udvikling

- Vi vægte indsats, der har fokus på egenmestring.

Tættere forbindelse mellem almen- og specialpædagogikken

- Tilstrækkelige pædagogiske kompetencer og/eller mulighed for specialpædagogisk sparring

Forældresamarbejde omkring børnefællesskabets betydning

- Der udvikles procedurer for samarbejde med forældre, således at forældre får en forståelse af betydningen af, at alle børn er en del af børnefællesskabet

Fra beskrivelse af vanskeligheder til beskrivelse af udviklingsmuligheder

Børn med meget komplekse problemstillinger/behov vil fortsat tilbydes en plads i specialtilbud, som ikke nødvendigvis er i nærmiljøet. Men de pædagogiske læringsmiljøer skal i videst muligt omfang inkludere børnene på lige fod med andre børn.

- Inklusion er en fælles opgave for hele institutionen
- Special- og almenpædagogisk viden deles i kollegialt samarbejde
- Medarbejderne skaber mulighed for forskellige former for deltagelse
- Organisering og samarbejde understøtter fællesskaber på tværs af special- og almenområdet

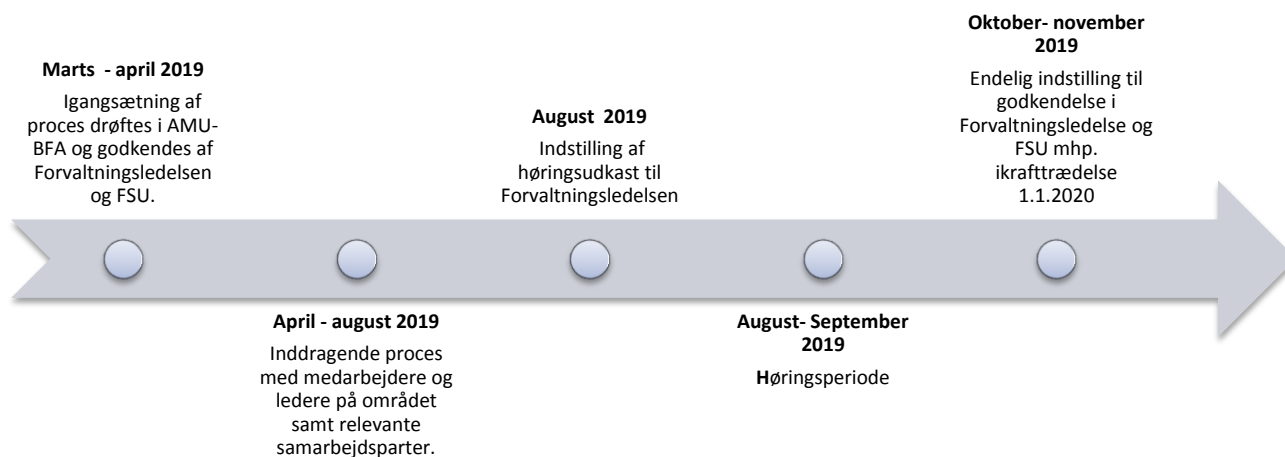
Nytænkning af støtteindsatser og specialtilbud på 0-6 års området

Med afsæt i anbefalinger til fælles principper og retningslinjer skal området have et serviceeftersyn og nytænkes. Ligesom der skal ses på, hvordan en fremadrettet organisering af støttegrupper og specialtilbud på 0-6 års området, bedst kan understøtte en omsætning af principperne i praksis. Endvidere skal Børne- og Familieafdelingen undersøge på:

- Nyeste viden og forskning på området (jf. bilag 2)
- Om der er inspiration at hente fra øvrige kommuner. Herunder 6-byerne
- Hvordan Aalborg placerer sig ift. øvrige 6-byer og/eller andre relevante byer ift. økonomi på området
- Om der ved en nytænkning af området, fortsat vil være behov for det samme antal pladser
- Om en nytænkning af området vil påvirke målgrupperne for støtteindsatser (arbejdsgruppen skal ikke forholde sig til indsatstyperne for støtteindsatser, som er blevet omlagt i foråret 2018)
- Om nytænkning af området giver anledning til at genoverveje oprettelsesparagrafferne for specialtilbud efter henholdsvis Dagtilbud lovens § 4 og Servicelovens § 32

Procesplan

Der er nedsat en projektgruppe, der har til opgave at sikre en inddragende proces i tæt samspil med AMU-BFA og Dagtilbudsgruppen. Processen skal involvere medarbejdere og ledere fra praksisfeltet på området, teamledere i dagplejen, dagtilbudsledere, samarbejdspartner i myndighed, Skoleforvaltningen m.fl.. Den inddragende proces skal i første omgang fokusere på udarbejdelse af anbefalinger til fælles principper og retningslinjer for arbejdet med inklusion på 0-6 års området. Med afsæt heri skal processen efterfølgende fokusere på nytænkning og anbefalinger til fremadrettet organisering på området. Overordnet procesplan (detaljeret procesplan vedlagt i bilag 3):

Tilbudstyper

Tilbudstype	Aldersgruppe	Antal pladser
Institutioner med støttegrupper dagtilbudslovens § 4	0-2 år	12
Institutioner med støttegrupper dagtilbudslovens § 4	3-6 år	78
Indsatsteam	0-6 år	?
Dagplejen (Basis og dobbeltpladser)	0-2 år	50
Specialtilbud efter SEL § 32	0-6 år	75

Processen med nytænkning af området tager afsæt i den nuværende økonomiske rammer på området:

Bilag

- Bilag 1 Oversigt over pladser i specialtilbud, støttegrupper og specialgrupper på 0-6 års området og deres tilknytning til almenområdet.
- Bilag 2 3 forskellige grundforståelser, der kendetegner specialpædagogikken, ICDP og inklusionsindsatsen samt relevante nedslag i ny lovgivning og strategier på børneområdet og det specialiserede område.
- Bilag 3 Procesplan

Bilag:

Bilag - oversigt over støttegrupper og specialtilbud på 0-6 års området

Bilag - 3 grundforståelser, som er kendetegnende for specialpædagogikken + ICDP og inklusion

Bilag - Procesplan